

Asiakirja on toimitettu asiakkaalle sähköisesti

Ailangantunturin pumppuvoimalaitos, luonnontilaisten lähteiden vaarantamiskiellosta poikkeaminen ja valmistelulupa, Kemijärvi

Täydennyspyyntö

Viranomaisen pyytää täydentämään hakemusta seuraavasti.

Tarvittava täydennys:

Asianosaistiedot:

- Maa- ja vesialueen omistajat yhteystietoineen (kiinteistötunnus, omistaja ja osoite) ja kiinteistörekisterikartta, johon on merkitty sama juokseva numero kuin asianosaisluetteloon yhteystietojen tarkistamiseksi.
- Kaupalliset kalastajat yhteystietoineen.
- Pyhä-Kallion ja Vanttauksen paliskuntien yhteystiedot.
- Isokylän metsästysseuran yhteystiedot.
- Tiedot ruoppausalueen läheisestä veneväylästä ja sen haltijasta.
- Mille kiinteistöille lähteet, joille haetaan vesilain mukaista poikkeamista, sijoittuvat? Kiinteistötunnukset ja omistajat yhteystietoineen. Lähteiden yksilöinnissä on käytettävä samaa numerointia kuin hakemuksen liitteessä 14.

Korvausesitys

- Liitteen 18 tilakortit ovat vaikeatulkintaisia, koska niistä ei ilmene, mihin maapohjan korvausesitys perustuu. Tilakortissa ei ole mainintaa, että liitteenä esitetty arviolausunto on maapohjan osalta ainoastaan referenssitietoa. Tämä on selostettu vain hakemustekstissä. Asianosaisten on vaikea tulkita korvausesityksiä. Toimitettava sellaiset kiinteistökohtaiset kortit, joista selviää, mitä korvausta ja millä perusteilla sitä on esitetty sekä erotettava selkeästi referenssitietona esitetyt tiedot. Tilakortit toimitetaan asianomaisen kiinteistön omistajalle kuulutuksen yhteydessä.
- Selkeä esitys (yhteenveto) kiinteistöistä ja pinta-aloista (myös kartalle merkittynä) sekä korvauksista, mikä voidaan julkaista. Lisäksi toimitettava koontikartta liitteen 18 tilakorteille.
- Hakemuksen mukaan Kemijärven osakaskunnalle maksetaan lupatulojen menetyksestä korvausta 1 500 €/v ruoppauksen aloittamisesta lähtien. Kuinka pitkään korvausta maksetaan? Töiden ajalta vai jatkuvasti?
- Hakemuksen mukaan "Kiinteistölle Kelotupa 320-403-161-3 esitetään korvattavaksi kertakaikkisena korvauksena 20 000 euroa aiheutuvasta virkistyskäyttöhaitasta.... 20 000 euron korvauksella korvataan kiinteistölle

aiheutuvia rakentamisaikaisia haittoja (melu, värinä, liikenne) sekä virkistyshaitta.” Miten korvausesityksessä on otettu huomioon vesilain 13 luvun 9 §:n 2 mom., jonka mukaan ”Jos 1 momentin nojalla korvattava edunmenetys aiheutuu melusta, värinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä, hajusta tai muusta niistä vastaavasta häiriöstä, sovelletaan, mitä ympäristövahinkolain 12 §:ssä säädetään.” Toimitettava eritelty korvausesitys.

Rakenteet ja toimenpiteet:

- Padon rakentamista koskevassa lupahakemuksessa on selostettava tarpeellisessa määrin padosta aiheutuvaa vahingonvaaraa ja sen vaikutusta padon mitoituserusteisiin. Patoturvallisuuslain 9 §:n 1 momentin mukaisen selostuksen padon vahingonvaarasta on oltava sisällöltään ja laajuudeltaan sellainen, että sen perusteella patoturvallisuusviranomainen voi riittävällä varmuudella arvioida padon luokan jo lupahakemusvaiheessa.
- Hakemuksen (s. 8) mukaan ylisyöksykynnyksen kynnyskorkeus on +385,50 m, eli 0,20 m korkeammalla kuin säännöstelyn yläraja ylävarastoaltaassa. Liitteiden 12-15 ja 12-17 mukaan kynnyskorkeus on 358,70 mpy. Onko oikea korkeus N₄₃ +358,70 m?
- Hakemuksen (s. 9) mukaan ylävaraston nielurakenteessa on kolme välillä varustettua aukkoa ja piirustusten mukaan vain kaksi. Kuinka monta aukkoa nielurakenteessa on?
- Hakemuksen mukaan nielurakenteen suuaukko on varustettu välppärakenteella, joka toimii fyysisenä esteenä suurikokoisille kaloille. Mikä on välppien koko?
- Patojen rakentamiseen käytettävä kiviaines (noin 1,9 milj. m³) louhitaan ylävarastoaltaan alueelle tehtävästä avolouhoksesta. Ko. louhinta-alue on merkittävä asemapiirustukseen.
- Koneaseman mitat, pinta-ala ja louhintamäärä.
- Tunneleista louhittavien massojen määrä.
- Patoihin käytettävä materiaali, määrä ja laatu.
- Yhteenvedo kaivetuista ja louhituista materiaaleista, niiden sijoittamispaikasta sekä hankkeessa käytettävistä materiaaleista.
- Ylävarastoaltaan patojen viereisten täyttöalueiden pinta-alat.
- Ruoppauksen työtavasta on todettu seuraavaa: ”Työmenetelmänä tähän käytetään pääosin mekaanista ruoppausta kivisille ja moreenipohjille. Tarvittaessa voidaan käyttää imuruoppausta hienosedimenteille.” Miten mahdollinen imuruoppaus toteutetaan? Johdetaanko imuruopattu massa putkella läjitysalueelle? Miten imuruoppausmassa käsitellään? Esitettävä toteuttamiskelpoinen suunnitelma imuruoppausmassan käsittelystä, jossa on esitetty riittävän laaja läjitysalue massan kuivatuksen ajalle ja pois johdettavien vesien käsittelylle tai vaihtoehtoisesti käsittely esimerkiksi geotuubeissa.

- Hakemuksessa (s. 82) on todettu ”Ruoppauksen laajuus ja ruopattavat massamäärät tulevat olemaan selvästi pienempiä kuin YVA-selostusvaiheessa on arvioitu.” YVA-selostusvaiheessa ruoppausmassoja on arvioitu tulevan 750 000 m³, joista vedenalaista louhintaa 25 000 m³. Hakemuksen mukaan ruoppausmäärä on noin 750 000 m³. Liitteen 12-27 mukaan 800 000 m³ ja liitteen 12-4 mukaan 850 000 m³. Liitteen 2 liitteessä 13 sedimenttitutkimuksessa ruopattavien massojen yhteismääräksi on arvioitu 550 000 m³. Mikä on ruoppausmassojen todellinen määrä?
- Liitteen 2 liitteessä 11 (kanavan ruoppauksen aiheuttaman samentuman arviointi virtaus- ja vedenlaatulaskennan avulla, 10.6.2025) kanavan ruoppauksesta aiheutuvaa samentumaa on arvioitu ruoppauksen kokonaistilavuudella 300 000 m³ ja liitteen 2 liitteessä 13 (kanavan ruoppauksen aiheuttaman samentuman arviointi virtaus- ja vedenlaatulaskennan avulla 26.4.2026) kanavan ruoppauksen tilavuus on arvion mukaan 375 000 m³. Hakemuksessa on eri kohdissa esitetty ruopattavan massan kokonaismääräksi 750 000–850 000 m³. Tarvittaessa tulee tarkentaa arviota kanavan ruoppauksesta aiheutuvasta samentumasta.
- Miltä kohdin ruoppausaluetta louhitaan? Alue on merkittävä asemapiirustukseen.
- Liitteen 12-18 mukaan ruoppausalueen sivuluiskan kaltevuus on 1:5 ja hakemuksen (s. 72) mukaan 1:2. Kumpi on oikein?
- Toimitettava tarkemmat pituus- ja poikkileikkauskuvat ruopattavasta alueesta, joista ilmenevät vesistön pohjan nykytila ja ruoppauksen jälkeinen tila (mahdollisine eroosiosuojauksineen) sekä vedenkorkeudet.
- Hakemuksen mukaan ruoppaukseen jälkeen kanavan eroosioherkille alueille asennetaan eroosiosuojaus louheesta tai muusta materiaalista. Materiaalin määrä ja laatu?
- Selvitys ruoppausmassojen läjitysalueen tukipenkereen rakentamisesta mm. mitat (pituus, leveys ja korkeus) sekä massojen määrä ja laatu. Esitettävä tyyppipoikkileikkaus tukipenkereestä.
- Esitettävä ruoppausmassojen läjitysalueen yhteyteen rakennettavan selkeytysaltaan mitoitus ja mitat.
- Mikä on läjitysalueen pinta-ala? Hakemuksessa on esitetty pinta-alaksi (s. 11 ja 85) 28,6 ha ja (s. 126) 32 ha.
- Voiko suunniteltu ruoppausmassojen sijoitus läjitysalueelle vaikuttaa alueen pohjan stabiliteettiin?
- Selvitys Kuusilahteen tehtävästä työpadosta mm. mitat (pituus, leveys ja korkeus) sekä massojen määrä ja laatu. Esitettävä työpadon tyyppipoikkileikkaus
- Hakemuksen mukaan rakentamisen aikaisia vaikutuksia lievennetään rakentamalla meluvalleja. Tarkemmat tiedot meluvalleista, jotka on merkittävä myös asemapiirustukseen. Esitettävä meluvallista tyyppipoikkileikkaus.

- Ylävarastoaltaan rakentaminen ja toiminta muuttavat pohjaveden määrää altaan ja tunnelin ympäristössä. Kuinka paljon on tarve pumpata pohjavettä altaan, koneaseman ja tunneleiden louhimisen aikana ja toiminnan aikana, kun kallion vesitiivistys/injektointi on tehty? Haetaanko vesilain mukaista lupaa rakentamisen aikaiselle ja toiminnan aikaiselle pohjaveden määrän muuttamiselle? Mitä tiivistyksiä tunnelissa on tarkoitus tehdä, millainen tiiviysvaatimus tunneleissa on? Mihin pumpatut vedet johdetaan? Millainen on pohjaveden laatu tunnelin alueella? Haetaanko lupaa pohjavesien johtamiseen muualle?

Muut tiedot:

- Toimitettava vireillä olevista kaavoista (Lapin turvallisuus- ja liikennevaihemaaakuntakaava 2050, Kallioranta-Ailanganlahti-Tossanlahti (YK19) rantaosayleiskaavan muutos ja laajennus sekä asemakaava) kaavakarttaluonnokset merkintöineen ja määräyksineen.
- Louhinnassa syntyvät mahdollisesti räjähdysainejäämiä sisältävät vedet johdetaan käsittelyn jälkeen lopuksi Kemijärveen ja niistä voi hakemuksen mukaan aiheutua vähäistä paikallista typen kuormitusta. Kuinka paljon räjähdysainetta käytetään louhinnassa? Miten louhinta-alueen valumavedet johdetaan Kemijärveen? Mitä vaikutuksia arvioidaan aiheutuvan, mikäli vedet johdetaan virtavesiuomiin? Mikä on Kemijärven minimiravinne? Mitä vaikutuksia Kemijärveen aiheutuu?
- Tunturilammen ja sen pohjoispuolella olevan lammen vedenkorkeus.
- Hakemuksen mukaan Tunturilammen taimenet vapautetaan siitä lähtevään puroon, jossa taimenkanta on luontaista alkuperää. Voidaan myös harkita emokalaston perustamista Tunturilammen taimenista. Millä menetelmällä taimenet saadaan pyydettyä lammesta siten, että ne saadaan siirrettyä elävinä laskupuroon?
- Tunturilammesta laskevan puron vesitys: Hakemuksen mukaan itäisen padon taustalle rakennetaan porakaivo tai useampi porakaivo, asennetaan tarvittavat varusteet ja rakennetaan putkilinjat puron vesityspisteeseen. Esitettävä tarkemmat tiedot em. porakaivoista piirustuksineen. Miten turvataan Tunturilammen laskupuron vesistön jatkuva vesitys taimenkannan turvaamiseksi myös sähkökatkojen aikana? Esitettävä toteuttamiskelpoinen suunnitelma puron jatkuvasta vesityksestä.
- Hakemuksessa on esitetty, että Tunturilammesta laskevan puron vesittäminen pumppuvoimalaitoksen toiminnan aikana toteutetaan siten, että virtaama tulee vastaamaan Tunturilammen valuma-alueen nykyistä keskivirtaamaa, jonka on arvioitu olevan noin 5 l/s. YVA-selostuksessa on kuitenkin todettu, että Tunturilammesta lähtevän puron keskivirtaama Palomaanojan risteyksessä on nykyisin 0,06 m³/s eli 60 l/s ja muutoksen jälkeen 0,05 m³/s eli 50 l/s. Tunturilammesta lähtevän puron vesittämistäsuunnitelmaa on tarkennettava tältä osin. Kuinka paljon pohjavettä on tarkoitus pumpata puroon, haetaanko vedenotolle porakaivoista vesilain 3 luvun 3 §:n 2) kohdan mukaista lupaa?

Millainen arvioidaan olevan porakaivosta saatavan pohjaveden laatu huomioiden vedenottomäärä ja pohjaveden sopivuus puroon vesittämiseen?

- Hakemuksen mukaan Tunturilammesta vedet laskevat pientä uomaa pitkin Palomaanojaan, josta vedet johtuvat Ylimmäisen Myllylammen ja Ison Myllylammen kautta Kemijärveen. Tunturilammen ja sieltä laskevan uoman valuma-alue on suuruudeltaan 5 km². Scalgo Liven tietojen mukaan Palomaanojan valuma-alueen pinta-ala sen laskussa Kemijärveen on noin 10,7 km². Lisäksi hakemuksen mukaan lasku-uomassa on lisääntyvä taimenkanta, joten sen katsotaan olevan vesistö. Rajattava kartalle ylävarastoaltaan ympäristön nykyiset valuma-alueet Kemijärveen saakka ja esitettävä korjatut tiedot valuma-alueiden pinta-aloista laskussa Kemijärveen. Lisäksi toimitettava Tunturilammen lasku-uoman laskennalliset virtaaman keski- ja ääriarvot. Haetaanko lupaa Palomaanojan vesistön muuttamiseen?
- Hakemuksen Liite 12-3 KEM-AIL-PD-01-002-A-00_Project Layout P1_260507.pdf: Haetaanko oikeutta johtaa ylisyöksyvesiä toisen maalla sijaitsevaan puroon?
- Hakemusta on täydennettävä ruopattavien sedimenttien liukoisten metallipitoisuuksien (vaikka PIMA-asutuksen raja-arvot ovat kokonaispitoisuuksille) sekä hapontuottopotentialin osalta huomioiden riittävän alhaiset määritysrajat. (GTK:n aineiston perusteella alue ei ole happamien sulfaattimaiden esiintymisalueita, mutta Kuusilahden kolmessa näytteessä rikin kokonaispitoisuus ylittää 0,1 %).
- Toimitettava selvitys Tunturilammen vesikasvillisuudesta.
- Liitteen 12-31 mukaan Tunturilammesta sen kuivatuksen aikana laskupuroon johdettava vesi käsitellään laskeutuskontissa tai -altaalla. Minkälaisilla rakenteilla (sisältäen piirustukset) vesi on tarkoitus käsitellä? Miten pitkä viipymä käsittelyrakenteissa on? Miten tarkkaillaan, että vedenlaatu on hakemuksessa esitetyissä rajoissa (kiintoainepitoisuus on enintään 20 mg/l ja pH-arvo vähintään 6)? Miten toimitaan, jos vedenlaatu poikkeaa tästä?
- Hakemusta on täydennettävä vedenlaadun tarkkailuohjelmalla, jossa on esitetty tarkkailupisteet, näytteenotto, näytteiden analysointi, laadunvarmistus ja tulosten raportointi. Tarkkailuohjelman tulee sisältää sekä rakentamisen että käytön aikainen tarkkailu. Liite 12-35 LH5_101028442-001.pdf: Mitä tarkoitetaan vedenlaadun jatkuvilla mittauspisteillä Kemijärvessä?
- Miten tarkkaillaan pumppuvoimalaitoksen toiminnan aikaisia vaikutuksia ylä- ja ala-altaan vedenkorkeuksiin, pumppuvoimalaitokseen sisään ja ulos johdettavien virtaamien ja vesimäärien osalta sekä ala-altaan talviaikaisen jääkannen muutosten osalta?
- Miten pumppuvoimalaitoksen hyötylaskelmassa on otettu huomioon ylävarastoaltaan täyttämiseen käytettävän sähkön kustannus hakijalle koituvaa rahallista hyötyä pienentävänä tekijänä?

- Valmisteluluvan vakuuden suuruudeksi on esitetty 500 000 €. Esitettävä laskelma mahdollisista ennallistamiskustannuksista.

Lisäksi toimitettava seuraavat suunnitelmat ja raportit:

- Yli-Kemin kalatalousalue 2023. Yli-Kemin kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelma.
- Kemijärveä koskevat vesistötarkkailuraportit viimeiseltä viideltä vuodelta ja kalataloudelliset tarkkailuraportit vuodesta 2019 alkaen.
- Selvitys Kemijärveen kohdistuvien kalatalousmaksujen käytöstä viimeiseltä 10 vuodelta (mikäli ei selviä tarkkailuraporteista).
- Hakemuksen liitteenä 20 on KHO:n päätös vuodelta 1983. Pyydetään toimittamaan ko. päätös kokonaisuudessaan.

Lisäksi hakemusta tulee täydentää YVA-lain (252/2017) mukaisessa perustellussa päätelmässä (annettu 8.7.2026) esiin tuotujen puutteiden osalta.

Määräaika:

Täydennys on toimitettava viimeistään 21.8.2026.

Hakemus, jota ei ole täydennetty määräajassa voidaan jättää tutkimatta (vesilaki 587/2011 11 luku 5 § 1 momentti).

Asiakirjojen toimittaminen:

Hakijaa pyydetään vastaamaan tähän pyyntöön asiointipalvelun kautta.

Lisätietoja:

Ympäristöneuvos Päivi Jaara p. 0295 255 912 (poissa 27.7.-23.8.)

Ympäristöneuvos Marjo Torro p. 0295 256 047 (poissa 3.7.-2.8.)

Ympäristöneuvos Merja Antikainen p. 0295 254 829 (poissa 15.7.-16.8.)

Ympäristöneuvos Riitta Ikäheimo p. 0295 255 456 (poissa 29.6.-26.7. ja 17.-24.8.)

etunimi.sukunimi@lvv.fi

Hakijat

Kemijoki Oy

LUPA- JA VALVONTAVIRASTO

Puhelin: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi

<https://lvv.fi>